

Kiadóhivatal:
Báter-nyomda, Kaszinóház
épület

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legjutányosabb számítással,
díjszabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bazerdj István-utca 5 szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő
összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évré 10 kor., felévre 5 k.
negyedévre 2 kor. 50 fill.

NEPTANÍTÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre
előre beküldik: 5 kor.

**TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.**

Felelős szerkesztő:
BODNÁR ISTVÁN.

Belmuunkatársak:
JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja:
BÁTER JÁNOS NYOMDÁJA.

Lidércnyomás.

„A lidércnyomás (incubus) az a sajátos, nyugtalanító, félálomban jelentkező érzés, mely szerint az alvón, mintha valamely súlyos teher, szörnyeteg, boszorkány, vagy ehhez hasonló valamely rémjelenség ülne s mely az alvót mintegy elszibbasztja, télenné, benuitná tenni látszik.“

Egy tudós könyv így írja le a lidércnyomást s mintha csak ennek a szegény országnak szomorú állapotát festené le!

Ezt a szorongó, nyomasztó érzést, lelkiállapotot nem érezzük-e itt mindenfelé? Nem ilyen lidércnyomás alatt áll-e itt az egész közélet? Ipar nem fejlődhet, kereskedelem pang, a mezőgazdaság sem tart lépést a külföldi intenzívebb földműveléssel. Kipkedéskapkodás, féltékenység, bátortalanság az egész vonalon. A tőke vállalkozni nem mer. A felesleg pénzen nem gyárak épülnek, előzőnli az a takarékpénztárakat, vagy állampapírt vesznek rajta. Ma már ez sem biztos. A föld népe eddig is idegenkedett tőle, hogy másra, pláne az államra bizza megkuporgatott filléreit. Azt tartja biztosnak, a mit megtoghat. Az ökör, vagy a tehén szarva a kezében, a föld a lábam alatt, ez csak az *enyém*, rajta, szerez-

zünk hát! S megindul az örületes hajsza. Megirtuk, hogy itt Tolnában egy pécsi kiállításra szánt tehénért csak 3000 koronát kér a gazdája s egy jó hold föld ára meg 1200—1800 korona. Tisztviselő nép, kaputos, iparosostály próbálj aztán csak ilyen tehénből enni — vesepecsenyét s ilyen drága földön termett buzából sütni fehér kalácsot. Tönkre megy, de még az az osztály is biztosan tönkre megy, mely a vagyonszerzésben féket nem ismer. Ezt az örületes versengést talán még kibírja a paraszt maga, de nem a fia, meg az unokája. Igényeink feleségázása, sokat markolni akarásunk is oka annak, hogy Magyarországon ma már megelégedett ember nincs. A meglevő ki- nek elég ma már? Több, mindég több; sok, ez ma a jelszó s mert idehaza kevés van csupán, el — el a sok után. A föld népe megy ki szerencsét próbálni. Tolnában egy félév alatt közel 5000 utlevél fogyott el. S ezt az ujkori népvándorlást ma már semmi sem tartóztathatja fel. — Igérhetsz, kínálhatsz munkát, ma már ez sem kell. A haza küldött dollárok elfeledtetnek mindent. A nélkülözést, a kint, szenvedést, életveszélyt, a véres verejtéket, a szitkot, átkot, az égető könyvet, a vért, a mely a csengő dollárokhoz tapad. Mert a szomszéd, Nagy

István két esztendei kinn létele után 4—5 hold földet szerzett ide haza, csudájára jár az egész falu, de azt, hogy Molnár Jánost, Kis Andrást, no meg egy pár társát elkapta a gépkerek, vagy agyon csapta a bányában a kő — ezt elfelejtik egy hét alatt...

Magyarország megindult a lejtőn, hol áll meg, a jó Isten tudja. Engem nem vigasztal meg az a fajta okoskodás, hogy társadalmi forradalom ez. Így kell ennek lenni. Olyast is olvastam, hogy még jó is ez a kivándorlás, mert minden kivándorló egy-egy forradalmár s jó, ha a gazdasági forradalom odakinn játszódik le.

Szofizma, hazugság az egész. Amerikát a bevándorlás tette naggyá, minket pedig ez tesz még inkább koldussá.

Kétségbe esnünk azonban, kivált ma még, nem szabad. De tenni kell.

A magyar észjárás elég egészséges. Mielőtt a híres Pasteur előállt volna világhírű találmányával, a magyar ember már akkor is hirdette, hogy a veszett kutya harapást magával a veszett kutya szőrével kell gyógyítani. Talán valami nagyon messze járt a valóságtól? Nem: vagyis a bajban van a bajnak gyógyszere.

Gyönyörű cikkeket írunk a kivándorlás ellen, de ezzel még egy kivándorlót sem hoztunk vissza. Pedig

TÁRCZA.

Koporsómra . . .

*Koporsómra, ha meghalok,
Virágokat ne rakjatok;
Lellek majd a szívem felett
Egy kis száraz ágat,
Azt tegyétek rá csak!*

*Ha bárki ott sírásra kel:
Koporsómtól küldjétek el.
Mondjátok, hogy jobb szegénynek,
Hogy így volt megírva,
Jobb neki a sírba!*

*De ha egy lány, ottan állva,
Ráismerne majd ez ágra,
Sőt zokogva megbánással
Még rá is borulna:
— Kültsetek fel újra!*

SZABOLCSKA MIHÁLY.

A fülesesi Jákob.

Írta: Pataky István.

Hát bizony elviszik a lányokat. Kít a papa, mama beleegyezésével, zeneszóval, nagy kísérettel, vagy a nélkül, kít pedig a papamama tudta nélkül csakugy titokban. Hogy melyik mód a legjobb, arra csak az egyedül illetékes bírák, az asszonyok felelhetnének meg, ha lehetne. De mert mindegyik csak egy félét próbált meg, ítéletük rendkívül

befolyásolt lehet. Minthogy azonban a lányelmenésnek csak egy módjáról van dal, ezt kell elfogadni, vagyis, hogy: A szökés párosan, ah mi édes, ah mi jó!

Gálosházai Réchei György fülesesi birtokos nagy haragba esett Menyhárt Péter de Zuanna soproni birtokos és Sopron város polgármesterével. A nagy harag pedig valami kis vizimalom használata miatt keletkezett; mindkét fentnevezett uraság homlok egyenest ellenkező véleményen lévén, épen a tulajdonjog kérdésében. Mind a kettő erősen védte a maga igazát és pedig annyira erősen, hogy a két jóbarátról halálos ellenség lett.

A kis rongyos vizimalom miatt Réchei még azt is elfeledte, hogy Menyhárt 14 éves nővérével Erzsébettel jó barátságban volt, s nem egyszer beszélt a két barát arról, hogy sógorok lesznek.

Na, de nem beszéltek a vizimalom ügy után semmiről sem. Három esztendő telt már el, a mikor egy pozsonyi ünnepségen Réchei meglátta Menyhárt Péter de Zuanna uramat egy gyönyörűséges szép hajadonnal.

Nagyot dobbant a Réchei szíve. Ez volna az ő kis barátnéja Erzsébet? Hogy megnőtt, hogy megszépült. Milyen feleség válnék belőle! De kinek a felesége? Tudta, hogy neki azt felelné Menyhárt, hogy a leány „nem eladó.“ Vagyis, hogy csak Récheinek nem, másnak igen.

És pedig az enyém lesz — dörmögött Réchei, hiszen mi régen szeretjük egymást. En legalább most is szeretem, de hát ő?

Ez a bökkenő.

Három év óta nem látta a leány, talán

híret se hallotta. Ha pedig hallotta, nem jó hír lehet az, a mit Menyhárttól hallott róla.

E közben le nem vette szemét Réchei a szépséges leányzóról, míg egyszer Erzsébet is megérezte, hogy valaki őt nézi s arra fordítva arcát meglátta s ő is megismerte Récheit.

Mosolygott felé és szemével intett, de látszott, hogy nem akar hozzászólni, de az is látszott, hogy azért nem, mert nem szabad.

Lopva lopva többször nézett tehát Récheire. Minthogy tulajdonképen volt is mit nézni, Réchei egyike lévén a megye legszébb férfainak. Ekkor volt virágjában, 26 éves mindössze.

Addig, addig settenkedett Réchei, hogy kileste a kedvező alkalmat s mintegy félóráig egyedül lehetett Erzsébettel.

Mily gyorsan kellett e félórának eltelni; gyermekkori emlékeiknek csak kis részét eleveníthették fel.

— Erzsébet — Erzsikém szólt hirtelen Réchei — emlékszik arra, hogy azt ígérte feleségem lesz?

— Emlékszem — felelt pirulva Erzsébet.

— Áll még e fogadás? Nekem ez a legfőbb óhajom és amit, mint gyermeknek ígértem, magának most is ígérem. Áll a fogadás?

— Áll — felelt bátran a leány, — békitse ki a bátyámat.

— Mindent megkísérlek erre. De ha nem békül, akkor mi lesz? Enyém lesz akkor is?

— Magáé György, akkor is, minden körülmények között.

haza kell hoznunk őket, ha nem száz- ezreket, legalább ezreket.

Pompásan elrendeztük a kíván- dorklás útját és módját.

A Cunard Szlavoniája, Caroniája, Carpátiája gyönyörűsége- sen szállítja ki a kívándorklókat. A kormány ugyan már lassan megszünteti a kívándorklási ügynökségeket, de azért lesz kíván- dorkló elég. Arról is van gondoskodás, hogy a ki vissza akar térni, a kíván- dorklás óriási hajói jutányosan vissza- hozzák. De azért kinek jutott eszébe mesterségesen is irányítani a vissza- vándorklást? Jön, a ki akar, a ki tönkre- ment, megnyomorodott.

Nemrégiben a kormány a magyar borok értékesítése céljából egy egész kirendeltséget küldött Amerikába. Nem hiszem, hogy kiliferáltak volna össze- sen 100 hektoliter bort. E helyett a kirendeltség helyett tehát egy másikat kellene ott létesíteni, amely figyelem- mel kísérelné a kívándorklás ember-anya- gát, amely mondjuk városról-városra vándorkolna ott s törődne a kívándorkló- nak további sorsával is.

A magyar ész, a magyar kar utat tör magának odakinn is, felküzdí ma- gát. Erre az értékes anyagra kell ki- vetni a hálót. Bányász, vagy bármely iparos, ha kiváló; gépész, ha zseniális; kereskedő, ha ügyes, praktikus; művész, ha igazán művész, valamennyi meg- kisértendő a hazatérhetés gondolatával. Az államnak magának is van gép- gyára, kohója, bányája, földbirtoka, stipendiuma s ha ez nem elég, van összeköttetése, jőjön a kiváló elem oda és arra vissza... S jönne is nagy örömmel, a hazaszeretet bár vékony pókháló szál, mégis, mint erős kötelék kóti a honi röghöz legalább az első generációt. A magyar, idegenben sem tagadja meg magyar voltát, huzza, visszavonja a délibábos róna, a Duna, Tisza, Balaton verőfényes szép vidéke, az ezer meg ezer gyerekkori emlék, az édes anya sirja...

Hozzuk tehát vissza nem a mil- liókat, száz ezreket, de csak az ezreket, a kiválókat, az értékesebb elemeket.

Egy pár esztendő alatt hogy át- alakulna itt az élet! A világlátástól megedzett, megtermékenyített lelkek mennyi sok szépet tervelnének, a ne- ház munkától megacézósodott karok mennyi sok maradandót alkotnának e haza javára...

Megszünnék a lidércnyomás...

B. I.

Közös konyha Szekszárdon.

Az emberi kéz munkájának drágulása, a cseléd, munkáshiány, általában a nehéz megélhetési viszonyok, mint másutt, úgy mi nálunk is szükségessé teszik, hogy családi életünk külső berendezését, ugynevezett ház- tartásunkat a mai élet kívánalmaihoz szabjuk s ahhoz idomítsuk. A társulásban és egyesü- lésben rejlő erő nagyobb intenzivitása bá- mulatos dolgokat képes teremteni a külső életben, gyárakat hoz létre, óriás műhelyeket rendez be, hatalmas trösztöket alkot, lassan- ként megérelődött tehát az emberekben az az eszme is, hogy vajjon nem lehetne ennek a hatalmasan működő nagy erőnek egy makula mákszemnyi részét arra is felhasz- nálni, hogy vele a családi tűzhely lassanként mindinkább alább szálló melegét fokozzuk s az életkörülmények által mindinkább ri- degebbé váló otthont ismét napfényessé, derül- tebbé tegyük.

Igy született meg a *közös háztartás*, illetve *közös konyha* eszméje, amely hogy a valóságban is beválk s Magyarországon is gyökeret ver, semmi sem mutatja jobban, mint hogy Nagybeeskerek példájára, immár Temesvárott a második közös konyha is megnyitott s hogy Pozsonyban s más helyeken is komolyan hozzáláttak a közös konyhák létesítéséhez.

Felesleges ismétlés lenne a közös konyha intézményének bővebb ismertetése. A fővárosi lapok egész részletesen foglalkoztak a kér- déssel.

A nagybeeskereki intézményt leírták töviről-hegyire. Bár kezeink között van e szépen bevált intézménynek szervezési sza- bályzata, azzal ez időszerint feleslegesnek találjuk bővebben foglalkozni. Röviden csak ennyit:

A közös konyha főelőnye abban áll, hogy fényesebben élő családok megtakarítják a szakácsné s általában a több cseléd tartás tetemes költségét, szerényebben élő csalá- doknál pedig egy bejáró is elvégzi a takari- tást s az étel megheozást s mindezek mellett a nagyban, tehát jutányosabban való beszerzés folytán olcsóbban s mégis jobban élhetünk.

A nagybeeskereki konyha ez időszerint 60 adag étel adásra van berendezve. Egy délbén 4, este két fogásból álló adag ára — előbb 60 — most 70 korona. Egy adag azonban 2—3 személynek elég. A konyha személyzete áll egy házvezetőből, ki a sze- mélyzet munkáját beosztja, bevásárol, az éléskamrát s közeli pénztárt kezeli, egy fő- szakácsnőből (fizetése havi 100 korona), 1 másod szakácsnőből, de ki a főzésen kívül más egyéb teendőt is végez, 1 szolgálóból és egy udvarosból. Valamennyien szabad lakást, teljes ellátást s külön fizetést is kap- nak. A konyha ügyeit vezetik a közgyűlés, a választmány, titkár, gazda, pénztárnok, akiknek fizetésük nincs, legfeljebb utazásnál készkiadásukat térítik meg s méltányos tisz- teletdíjban részesíthetők. Az ebéd ideje délbén 12, 1—2 óra, ki-ki, amint bejelenti, este 7—8 óra között, vasárnap 12—1 között. Ekkor az esti hideg vacsorát is el kell vi- tetni. Az étlapot hetenként a házvezetővel és szakácsnéval egy kisorsolt hölgybizottság állapítja meg.

A konyha felszereléshez egyszer s min- denkorra 20 koronával kell járulni adagon- ként. A legkisebb jegyezhető rész legalább 1 teljes adag, de ezen felül fél adag is jegyez- hető. Két személy is társulhat egy adag jegyzésre, de az adagot egészben együtt kapják.

Szóval a közös konyha intézménye fe- lette praktikus, sok gondtól menti meg a ház asszonyát s tekintve a szekszárdi drága piacot, cselédmizériát, mintha csak nekünk találtak volna ki.

Hir szerint nem is soká kell várni, hogy itt is megvalósuljon. Többek felkéré- sére dr. Ery Márton vármegyei II-od al- jegyző a jövő vasárnapra már össze is hívja az értekezletet, hogy a további teendőket megbeszéljék.

Nem szabad tehát itt kicsinyeskedni, aprólékos kifogásokkal előállani. Tömörüljünk lelkesen, asszonyaink könnyebbégeért, csalá- dünk egészséges, jobb táplálásáért félre kell tenni ama bizonyos előítéleteket s szív- vel és lélekkel hozzá látni, hogy ezt az egészséges és praktikus intézményt mielőbb

Réchei tekintetével simogatta, csókol- gatta a leány tőde arcát s aztán szólt:

Erzsébet, gondolja meg, életem van a kezében.

Réchei levélben értesítette Menyhártot, hogy a kérdéses vizimalmot visszaadja, mert meggyőződött, hogy nem volt igazsága. A pert megszüntette.

Menyhárt azonnal válaszolt, hogy most már a malom neki nem kell, tessék jó egész- ségben használni.

Majd másként, jó barátai útján igye- kezett közeledni Menyhárthoz, de ez min- dent visszautasított.

Végre levélben kért bocsánatot Menyhárttól, felhívta figyelmét a barátságára, mely- ben voltak s hogy nem egyszer koczkára tették életüket egymásért, lehetetlennek tar- totta, hogy a szeretet, mely őket összeköt- tette, végkép elhamvadtt volna, stb.

Megalázta magát Réchei, pedig tudta, hogy neki volt igaza, míg ellenben Menyhártot félrevezették.

Menyhárt a levélre nem is válaszolt.

Ekkor Erzsébetnek irt Réchei. Elmondta kísérleteit bátyjával szemben s minthogy ez sikerre nem vezetett, kérte: írja meg szereti-e, hajlandó-e vele bátyja beleegyezése nélkül egybekelni? Ha igen, ő közölni fogja: mikor lesz a városon kívül kocsijával, akkor jőjjön, a papig meg se állnak.

Erzsébet válaszolt; szeretem, megyek. Egy fülesli zsidó vitte be Erzsébetnek a levelet.

Jákob, Mordechai fia ügyes, ravasz ember volt, valamikor ő is soproni lakos volt, de a kiűzetés után Récheihez ment Füle- sre, aki mindenre felhasználta az alkalmaz- kodó embert.

Szerelmes postának nem valami jól festett ugyan Jákob, Mordechai fia, de a jelen esetben annál alkalmasabb volt, mert Sopronnak minden zegét-zugát ismerte.

Beállított egyenesen Menyhárt polgár- mesterhez s annyi mindenféle panasszal hozakodott elő, hogy végre a polgármester ki- dobatta.

De e kidobás olyan zajjal járt, hogy

több ajtó kinyílt s kíváncsi nőfelek jelentek meg.

Jákob, Mordechai fia gyanította, hogy a kíváncsiak közt ott van urának szerelmese is, de ha még nem volna is ott, biztosra vette, hogy a mit ő kiabálni fog, megmond- ják Erzsébetnek.

— Én a galosházai Réchei György ur embere vagyok és így bánnak velem. Ájvaj. De azt hiszik lehet velem így bánni? Én vissza jövök, ha a kert felé ís, százegyszer is mondom a kert felé, a kert felé is...

Ezen kiabálás után aztán engedte, hogy kidobják az utcára.

A ravasz ember jól számított. Midőn az utcát megkerülve a kert rácsos kerítésé- hez ért, már ott látott sétálni egy szép fiatal leányt.

— Jehova segits! — Szólt Jákob, — ez nem lehet más.

— Kisasszony — kiáltott azután.

A lány a rácshoz ment.

— Erzsébet kisasszonnyal szeretnék beszélni.

Fekete Hugó Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Női- és gyermek-kötények, harisnyák, ingek, gallérok, nyakkendők, ajándék-, disz- és játéktárgyak nagy választékban.

életbe léptessük s elszántan visszaverjük azt a már-már elviselhetlen rohamot, melyet az itteni fokozódó drágaság intéz naponta zsebünk és így — létezésünk ellen. B.

VÁRMEGYE.

A közigazgatási bizottság ülése.

Tolnavármegye közig. bizottsága folyó hó 14-én tartotta rendes havi ülését gróf Apponyi Géza főispán elnöklété alatt. Jelen voltak Döry Pál alispán, Papp Gyula h. árv. elnök, Györfi Benő p. ü. tanácsos, h. pénzügyigazgató, dr. Hangel Ignác t. főorvos, Török Béla h. t. ügyész, Alacs Zoltán kir. főmérnök, Fischer Imre kir. ügyész, Nagy Béla tanfelügyelőségi tollnok, Sass László mezőgazdasági előadó, Örfly Lajos, Szabó Károly, Perczel Dezső v. b. t. t., Kovács S. Endre, Boda Vilmos, Bernrieder János, Jeszenszky Andor.

Döry Pál alispán jelentése szerint az elmúlt hónapban az alispáni hivatalhoz beérkezett 1321 ügydarab.

A közbiztonság zavartalan volt. Fegyelmi eljárás 5 községi közeg ellen rendeltetett el, rendbirságolás pedig egy esetben alkalmaztatott.

Dr. Hangel Ignác főorvos jelentése szerint a közegészségi állapot a lefolyt hónapban kedvezőnek mondható. A halálozások száma is csökkent, a betegedések lefolyása enyhe volt.

Leggyakoribbak voltak mégis az emésztő szervek többnyire hurutos megbetegedései.

Nagyobb számban lépett fel a hökhurut a központi, dunaföldvári s völgyeségi járások némely községeiben, végre a vörheny Simontornyán.

A védhímlőoltás az egész vármegye területén jó sikerrel befejeztetett.

A szekszárdi „Ferencz“ kórházban július hónapban 482 egyén ápolgatott.

Alacs Zoltán kir. főmérnök jelentése szerint az állami és kiépített th. közutak állapota átlag vége elég jó volt.

Az egész bátaszéki átkeleési állami közutszakasz kisköbörkolattal való átépítési munkálata a hó második felében megkezdett és nagy erővel folyik.

A kavicszállítás a t. h. közutakon egy vállalat kivételével meglehetősen előrehaladt.

A házi kezelésben építendő utakon a földmunka a nagy mezei munka miatt néhol egészen szünetelt.

— Én vagyok. Hallottam, hogy ön Réchei embere, igaz ez?

— Igaz.

— Üzenetet hozott?

— Levelet.

— Adja ide.

— Kisasszony, a mikor engem innen kiüldöztek, még nagyon kicsi volt, de azért ráismerni vélek, de mégis kénytelen vagyok kérdezni, hogy a kisasszony-e az, a kinek az én jó uram levelet irt s kiről ő éjjel-nappal gondolkozik?

Erssébet elpirult.

— Azt hiszem én vagyok, mert nekem ígért üzenetet.

— Ugy itt a levél.

Erssébet elolvasta. Tudta ő a békeki-sérleteket s várta is a levelet.

Majd lázasan ugyanezen levélre irta e két szót: szeretem, megyek.

Csak hogy Menyhárt uramnak is besugta valaki, hogy Erssébet a kertben egy zsidóval beszélt s annak levelet adott át.

Menyhárt gyanította a valót. Elhívatta Pichler András kapitányt s félig hivatalosan, félig barátilag meghagyta neki, hogy ilyen és ilyen kinézésű zsidót a belvárosba be ne engedjen.

Abban az időben 1653. évben zsidó nem lakhatott Sopronban s ha egyes eladások céljából be is engedtek zsidókat a külvárosba, nagyon nehezen és csak kivételesen engedték a belvárosba. A zsidóknak,

Sigora Lajos th. állatorvos jelentése szerint az állategészségügy a lefolyt hónapban ismét kedvezőtlen volt.

Györfi Benő h. pénzügyigazgató jelentése szerint július hónapban a különböző adónemekből 390,674 korona 48 fillér folyt be, mely összeget összehasonlítva a múlt év hasonló időszakában befolyt 714,216 kor. összeggel az összeredmény 323,541 kor. 52 fillérrel kedvezőtlenebb.

Fischer Imre kir. ügyész jelentése szerint a szekszárdi kir. törvényszéki fogházban július hó folyamán 105 egyén volt letartóztatva.

Az élelmezés az egész hó folyamán kifogástalannak találtatott; a fogházi rend és tisztaság, úgy a fegyelem kielégítő volt.

HIREK.

— **Személyi hír.** Dr. Szilassy Aladár közigazgatási bírósági tanácselnök, vármegyénk nagybirtokosa Uj tátrafüreden nyaral. Jövő hó 9-én, mint világi elnök résztvesz a Szekszárdon tartandó ev. ref. egyházmegyei gyűlésen.

Toth Ödön vármegyei tiszti ügyész Balatonföldvára ment üdülni.

Kurz Vilmos árv. elnök hat heti szabadság idejét Böleskén tölti, távollétében Papp Gyula h. elnök helyettesíti.

— **Füri házasság.** Bécsből jelentik egyik fővárosi lapnak: Herceg Windischgrätz Alfréd, az urakháza elnöke és neje, született Auersperg Gabriella hercegnő leányát, Agláját legközelebb el fogja jegyezni gróf Apponyi Géza főispán, a 14-ik dragonyos-czred hadnagya, gróf Apponyi Géza főispán és neje Széchenyi Paula grófnő fia. Az eljegyzést hivatalosan csak szeptember közepén teszik közzé, amikor a menyasszony szülei vizitátnak Bécsbe nyaralásukból.

— **Hivatalvizsgálat.** Gróf Apponyi Géza főispán folyó hó 12-én a tamási járás főszolgabírói hivatalában vizsgálatot tartott, ahol mindent rendben talált. A vizsgálat befejeztével a kifejtett tevékenység felett a főispán meglegedésének adott befejezést.

— **A törvényszék köreiből.** Hazlinszky Géza kir. törvényszéki elnök, szabadságidejének meghosszabbítását kérte a minisztertől. A kir. törvényszéki bírák közül Markovics Jenő, a kir. törv. vizsgáló bírja 6 heti szabadságra ment.

— **Amerikába távozó gépészmérnök.** E gazdag, hatalmas világrész vonzó ereje

hogy a külvárosba mehessenek 4 pénzt, hogy a belvárosba mehessenek 8 pénzt kellett fizetni. Minthogy pedig minden adásvétel a külvárosban bonyolult le, alig akadt néha zsidó, a ki egyetnással a belvárosba kívánczolt volna, a hol alig csinálhatott vásárt.

Nem nagy dolog volt tehát a kérelmes parancsnak eleget tenni és Pichler kapitány biztosa is vette, hogy a fülesli zsidó nem kerül ki figyelmét.

Ha tudta volna Jákob, Mordechai fia, hogy óvatosnak kell lenni, kikerülte volna Pichler kapitány figyelmét. De nem tudta s így mintegy 5 nap mulva a Pichler kapitány markába került.

— Hová zsidó? — Kérdi a marczona városkapitány.

— Be.

— De nem lehet.

— Fizettem 8 pénzt, tehát szabad.

— Fülesli vagy?

— Igen.

— Akkor hát te vagy az.

— Én, én vagyok.

— Te vagy az, aki nem fog bemenni, nesze itt a pénz és kotródj.

— Ezért az én uram panaszt fog tenni.

— Azt lehet, hanem ha még egy szót szólsz, börtönre vetlek.

— Akkor nem szólok — szólt Jákob, Mordechai fia és hosszú orral távozott.

(Vége következik.)

csak nem szünek, sőt egyre fokozódik. A héten is *bucsuzó* levelet kaptunk, amely közelről érint nemcsak bennünket, e lap állandó dolgozóitársait, de azt hisszük, a lap olvasó közönségét is. Kirchner József gépészmérnök mond bucsut nekünk s hazájának. Tartalmas közgazdasági cikkei révén jól ismerik őt e lap olvasói. Nagy szaktudása, a modern haladás iránti vágya, gyakorlott írói kvalitása számos érdekes, új eszmét vetett fel e hasábkon, de tervelő, sokat akaró lelke úgy látszik, nem tud beilleszkedni a hazai szűkös életviszonyokba, tovább hajtja, üzi tehát őt, hogy másutt keresse a boldogulást. Nem magától, másoktól halljuk, hogy évek óta keres tudásának, ambíciójának megfelelő állást és teret, de mivel ezt még *miniszteri protekció* árán sem tudta elérni, ezért veszi kezébe a vándorbotot. Igy van-e, nem-e, mekkora igényt támasztott az étellel szemben s ez mennyiben maradt adósa? nem tudjuk, de most nem is keressük, minket is elfog a bucsuzás, a válás fájdalma. Távozó munkatársunknak sok szerencsét és boldogságot kívánunk amott az új hazában, mely az emberi testet és lelket a lázas, pihenést nem ismerő munkával talán nagyobb erőfeszítésre készíti, de egyuttal tágabb teret nyit az egyéni boldogulásnak is. Bármennyire kívánjuk is azonban a távozó vágyainak gyors teljesülését, azt óhajtjuk, hogy ez a válás ne legyen végleges, derék munkatársunk fényes tudását gazdag élettapasztalattal bővítve nem sokára idehaza kamatoztassa, gyümölcsöztesse a haza javára. Isten áldja, kísérje messze utján. Egyuttal ideigatjuk érdekes bucsuzó levelét is:

„Mélyen tisztelt Uram! Elengedhetlen kötelességemnek tartom, hogy nagyon tisztelt Uramtól, a ki engem, mondhatom már évek folyamán kiváló bizalmával megtisztelt, bucsut vegyek, mielőtt hazám határait elhagynám! Mint annyi számos honfitársunkat, jó magamat is magával ragadott egy, a már közgazdasági fogalommal átalakult név: Amerika! A napokban indulok, ha szabad magamat így kifejeznem, a magyarok eme új hazájába! Végtelenül sajnálom, hogy nagyon tisztelt Uramtól, mint a „Közérdek“ nagyrabecsült szerkesztőjétől nem vehetem személyesen ezt a bucsut. Még inkább sajnálom, hogy b. lapját időm elfoglaltsága miatt a közelmúltban keveset kereshettem fel, — remélem azonban, hogy amerikai közgazdasági tanulmányaim közben jut időm, egy-egy cikk megírására, — a mit örömmel küldök Önnek! Hiszen ránk magyarokra annyira fontos ma már azt tudni, hogy annyi ezer és ezer honfitársunk miért ragadtatik el tőlünk, — mintha csak a végzet keze működne benne, — mintha csak a gazdasági életnek magneticus erői működne a népek életében. No de erről majd onnét! Ismerni kell előbb az erőforrásokat, — aztán már könnyebb eligazodni azok működésében!

Ha majd megérkeztem, életjelt fogok magamról adni, (előre is köszönjük, a szerk.) — addig is magamat legjobb bizalmába ajánlottan maradtam továbbra is,

Vajtán, 1907. aug. hó 13-án

kész szolgája

Kirchner József,

gépészmérnök.

— **Halálozás.** Wigand János szekszárdi állami főgimnáziumi igazgatót súlyos csapás érte. Édes atyja Wigand Péter f. hó 10-én elhunyt 85 éves korában Kis-Tengeczen. Az öreg Wigand Péter nagyon érdekes és érdemes ember volt. A régi sárszentlőrinczi iskolának volt a növendéke. El is végezte az ottani algimnáziumot becsülettel. Sass István doktorral együtt járt iskolába, így egy darabig Petőfivel is együtt lehetett. Petőfi ugyanis Sassal közeli baráti viszonyban állott s dr. Sass István volt vármegyei főorvos a későbbi időben is tartotta a barátságot Wiganddal, ki a sárszentlőrinczi iskola végzése után odahaza maradt Varsádon gazdálkodónak. A Wigand családban ugyanis nagy volt az Isten áldás, — heten voltak testvérek, de azok közt ő maga egyedül volt fű, így átvette atyja szép gazdaságát s egész

halálig büszke volt reá, hogy szép műveltsége dacára is megmaradt, mint ma divatosan mondjuk a: „polgári“ sorban. Kitűnő, rendkívül szorgalmas gazda volt, amellet a közügyek iránt is élénk érdeklődést tanúsított; volt bíró, árvaatya, vármegyei bizottsági tag. Kiváló értelmessége, ritka becsületessége kedvelté tették a vármegye urí köreiben is. Gróf Apponyi Sándor, gróf Széchenyi Sándor v. b. t. tanácsosok s az elhunyt Viz olyi Gusztáv mindenkor nagyra becsülték a derék embert, ki az akkor még német ajku faluban tökéletes magyar volt. Benső barát ságot tartott ő a magyar falvak kiválóbb gazdáival, s mi akkor ritkaság volt, gyerekei a szülei házbán tanultak meg magyarul. Két évvel ezelőtt legifjabb fiához költözött Kis-Tengeliczre s ott érte a halál. Holttestét e hó 12-én Varsádra szállították s ott temették el általános részvét mellett. A temetési szertartást Wágner Samu varsádi és Lagler Sándor kölesdi ev. lelkészek végezték. Halálát felesége *Martin* Katalin, továbbá 4 fia, 4 leánya, 26 unokája és 20 dédunokája siratja. A derék ember, kihez hasonló nagyon sok kellene e szörencsétlen országnak, nyugodjék békével.

Özv. dr. *Parragh* Gyuláné szül. *Egger* Julia e hó 9-én elhunyt Paksón 61 éves korában. Temetése e hó 11-én, délután 5 órakor nagy részvét mellett ment végbe. Halálát gyászolja: leánya *Parragh* Juliska, férj. *Novotny* Józsefné, ugye veje *Novotny* József és széleskörű rokonság.

Simon Miklós volt szekszárdi vendéglős folyó hó 14-én szívizélhűdés következtében meghalt Csütörtökön délután temették nagy részvét mellett.

— **Szabadságolás.** *Tihanyi* Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő szeptember 15-éig Máriénbádban (Corfu ház) szabadságon van, helyettesítésével a közoktatásügyi miniszter *Nagy* Béla kir. tanfelügyelőségi tollnokot bízta meg.

— **Művész látogatók a muzeumban.** A mult héten *Örkény Oetzelberger* István és *Szendrői Schuszlik* Dezső, az országos iparművészeti iskola két jelesen végzett növendéke tanulmányozta a muzeum néprajzi osztályát. A fiatal iparművészek államköltségen, mint kiküldöttek utaznak az ország különböző vidékein, faluról falura járva s ott a helyszínen, valamint az egyes muzeumokban rajzolják és festik a népies himzéseket és más tárgyakon levő népies díszítéseket az iparművészeti iskola számára. Saját szavuk szerint a kolozsvári muzeumot kivéve, a vidéki muzeumokban sehol sem találtak annyi és olyan szép és értékes anyagot összegyűjtve, mint nálunk. Két napon keresztül nagy szorgalommal is másolták a néprajzi osztályban levő tárgyak és himzések szép magyaros díszítéseit. Mellékesen még megjegyezzük, hogy az Alföldön levő csipkeverő intézetet már az idén Budapestre, államkezelésbe viszik s ez a két fiatal művész van oda kiszemelve tervező művészl.

— **Várady Károly dr. főigazgató betegsége.** *Várady* Károly dr. kegyesrendi tanárt, a székesfejvári tankerület főigazgatóját szélütés érte s most nagybetegen fekszik messze székelytől, Fiumében. A fiumei polgármesteri hivatal Székesfejvár polgármesteréhez olasz nyelvű átiratot küldött, amely jelenti, hogy *Várady* főigazgató augusztus hó 7-én este hirtelen összeesett egyik fiúmei kávéházban s kórházba szállították. Az átirat szerint az orvosok aggasztónak mondják a főigazgató állapotát, mert agyszélütés érte. Személyazonosságát a nála levő irásokból állapították meg. *Várady* Károly dr. augusztus 4-én utazott el Székesfejvárról. Titkárának, *Bence* Istvánnak csak annyit mondott, hogy a tenger mellé utazik és ezimét majd onnan fogja tudatni. A főigazgató szomorú sorsa városunkban is nagy részvétet keltett. Minden évben megszokta ő látogatni a szekszárdi állami főgimnáziumot s itt rokonszenves megjelenésével sok tisztelőre tett szert. Utólag arról értesülünk a főigazgató már jobban van. Az orvosok megállapították, hogy nem érte szélütés, hanem napszúrászt kapott. Állapota annyira javult, hogy a hét végén elhagyhatja a kórházat.

— **A pécsi kath. nagygyűlés.** A Pécsen f. hó 25, 26 és 27-én tartandó katolikus nagygyűlés iránt országszerte nagy az érdeklődés. Személyes megjelenését egy érsek és tíz püspök jelentette be eddigéig. Ugy a pécsi, valamint a többi püspökök is körlevélben hívták fel e gyűlésre az általános figyelmet. Tolnavármegyében is alig lesz község, mely ott képviselve ne lenne. Különösen a vidéki bizottság elnöke *Streicher* József paksi esperes plebános fejt ki nagy tevékenységet. Dr. *Jozgits* János bonyhádi esperes plebános kezdeményezésére a bonyhádiak és a környékiek is élénken érdeklődnek a nagygyűlés iránt, úgy hogy külön vonaton mennek majd be Pécsre. A kath. zárandókat rendező bizottság augusztus hó 15-én d. u. 3 órakor a „bonyhádi róm. kath. kör“ udvari helyiségében népgyűlést rendezett, melyre az összes kath. hívőket falragaszok útján hívták meg. A népgyűlésen a zárandókat módózatát is végleg megállapították. Dr. *Fent* Ferenc szekszárdi plébános az elmúlt vasárnap szintén értekezletet hívott össze a róm. kath. körben. Lelkes hangon hívta fel a híveket a részvételre. El is határozták a tömeges megjelenést, a módózatok megbeszélésére holnap délután ismét összejönnek a kath. körben.

— **Pénzügyigazgatósági hírek.** *Máthás* Kálmán p. ü. számtanácsos 3 hónapi szabadság után ismét elfoglalta hivatalát. — A m. kir. pénzügyminiszter *Schiller* Ottó nagy-szombati járási számvevőt a szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez helyezte át. — A m. kir. pénzügyminiszter a szekszárdi p. ü. ig. mellé rendelt számvevőségéig egy díjtalan gyakornoki állás rendszeresítését engedélyezte.

— **Magyar kiállítás Londonban.** A jövő évre tervezett londoni magyar kiállítás végrehajtó bizottságának egyik tagjává *Jeszenszky* Andort, a Tolnamegyei Gazdasági Egyesület érdemes elnökét is kinevezték.

— **Szent-Istvánnapi istentisztelet.** A szent Istvánnapi főistentiszteletet a belvárosi róm. kath. templomban folyó hó 20-án délelőtt 10 órakor tartják. A szentmisét, melyen a hatóságok is résztvesznek, segédlettel dr. *Fent* Ferenc szentszéki tanácsos, plébános mondja. Az ünnepi szentbeszédet délelőtt 11 órakor *Párkányi* Norbert ezistercita rendű áldozár, bajai főgimnáziumi tanár tartja.

— **Államsegélyek a muzeumnak.** 1. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a vármegyei muzeum részére 1907. évre 1900 korona államsegélyt utalványozott, mely összeg a néprajzi, könyvtári és régészeti osztály gyarapítására fog fordítani. — 2. A muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége pedig dr. *Bartal* Kornélnak, a természetrajzi osztály örökös előterjesztése alapján, *Döry* Pál alispán, h. muzeum igazgató kérelmére a természetrajzi osztály felszerelési eszközeinek beszerzésére 422 koronát utalványozott. Ezen összegből az egybeállított jegyzék szerint a következő tárgyak szerzendők be: Egy nagy bádóg mérgező szekrény, 4 drb különböző háló rovarok gyűjtéséhez, 12 drb terítő deszka, egy rovarszita, ölfüvegek és gyűjtő dobozok, különféle praeparálási eszközök, növényprés kemény fából, ugyanez 3 drb drót hálóból, ásó növénygyűjtéshez, növénygyűjtő táska, nagyító üveg, papíros növényzártásra, különféle rovartűk, 4 drb rovarskatulya, különféle praeparálási anyagok, üvegek, borszesz-paeparatumok számára, végül növény- és rovar meghatározó szakkönyvek. Ezen tárgyak elhelyezésére, növények és rovarok kikészítésére egy külön természetrajzi laboráló helyiségre van szükség. Dr. *Bartal* Kornél osztályőr már a folyó évben megkezdi Tolnavármegye növény- és állatvilágának gyűjtését.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Erdey* Lajos budapesti lakos jogszigorlót a szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatósághoz állami végrehajtóvá nevezte ki.

— **A közigazgatási bizottság a tanfelügyelői tollnokért.** Tolnavármegye közigazgatási bizottsága f. hó 14-én féléves jelentésében ismét kérte a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztert, hogy a kitűnően működő *Nagy* Béla kir. tanfelügyelőségi tollnok

ot segédtanfelügyelővé nevezze ki. Egyszer talán már lesz eredménye a közigazgatási bizottság közbenjárásának s ez az érdemes tanfőrú megéri az őt megillető előléptetést.

— **Elhalasztott plébánosi beiktatás.** *Romeisz* Ferencnek, a bátaszéki új plébánosnak beiktatását közbejött akadályok miatt augusztus 18-ról szeptember 8-ára, Kisasszony ünnepére halasztották el.

— **A pécs-bátaszéki vasút ügye,** mely sajnos, még máig se jutott az építés megkezdésének stádiumáig, melyhez pedig már egészen közel állt, vasárnapon ismét szönyegre kerül és lehet, hogy arról valamit ezuttal ismét hallani fogunk. Ugyanis *Egry* Béla dr., orsz. képviselő *Szterényi* József államtitkár pécsi időzése alkalmából járásából küldöttséget vezet *Szterényi* elé, kérve juttassa végre a kormány dűlőre a pécs-bátaszéki vasút építésének ügyét, mert ezen vasutól várja a pécsváradí vidék anyagi föllendülését. Ha a kormány ugy akarja, bámulatosan rövid idő alatt nyélbe ütheti ezen nagyfontosságú vasút építésének ügyét. Jó lenne bizony ilyenkor, ha a mi vármegyénk is támogatásukra sietne a jó pécsieknek, elvégre nekünk is érdekünk a kérdéses vasut mielőbbi kiépítése.

— **Jegyző helyettesítés.** *Szentiványi* Miklós, a völgysegi járás főszolgabírája Mórág közsébe *Gáspár* Endre okleveles jegyzőt rendelte ki helyettes jegyzőnek.

— **A somogy megyei alispáni szék.** A *Sárközy* Béla somogy megyei alispán halálával megüresedett alispáni szék betöltésére eddig két jelölt van. Az egyik *Plachner* Sándor vármegyei jegyző, a másik *Soastich* Nándor központi főszolgabíró.

— **Ellopott pénztárca.** A következő sorokat vettük: F. hó 14-én d. u. 5-6 óra között a helybeli uszodában az 5-ös számú kabinban a nadrágom hátsó zsebéből pénztárcaamat kilopták mindenestől. Jövőre való s mindenkinek szóló óvatosságból szükségesnek tartottam e közérdekű dolgot a tek. szerkesztőséggel közölni. — Tisztelettel *Konksko* Andor.

— **Árlejtés tűzifára.** A szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatóság az 1908-1910 évekre szükségendő tűzifa szállításra pályázatot hirdet. Az 1 koronás bélyeggel ellátott, írásbeli ajánlat, melyhez egyszáz (100) korona biztosíték csatolandó, folyó évi szeptember hó 3-án déli 12 óráig a m. kir. pénzügyigazgatóság főnökénél adandó be. A faszükséglet 120-160 köbméter, vagyis 30-40 méteről hasábos tűzifa. Hogy cserfa, bükk, gyertyán, szil- vagy tölgyfa lesz-e szállítandó, erre nézve a választás a m. kir. pénzügyigazgatóságot illeti meg. A vállalkozó tartozik az ezen m. kir. pénzügyigazgatóság és a mellé rendelt számvevőség tisztviselőinek is az irodavezető utalványára a fát a kincstárral szemben vállalt árban és feltételek mellett szállítani.

— **Miniszteri diszoklevél.** Szép kiténtetés éri folyó hó 20-án *Kétyi* András naki lakost. Őt éven keresztül részesítette őt a földmívelésügyi minisztérium államsegélyben és ezen idő alatt *Kétyi* olyan ügyesen és okszerűen gazdálkodott, hogy birtokát népies mintagazdasággá alakította át. Ennek méltó jutalmazásaképen a minisztérium a segélyek visszakövetelésétől elállt, sőt miniszteri diszoklevéllel tüntette ki, melyet szép ünnepség keretében Szt. István napján *Reich* Oszkár, a dombóvári járás szolgabírája fog a kitűntetettnek átadni.

— **A Baranya, Somogy, Tolna vármegyei erdészeti és vadászati egyesület** választmányja *Széchenyi* Bertalan gróf elnöklete mellett e hó 11-ikén, vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg ülését Pécsen, a városház kis tanácstermében. Elhatározták, hogy az egyesület ez évi rendes közgyűlését október 6-án tartja meg Pécsen, a városháza közgyűlési termében. Ezen alkalommal *Bálint* Ferenc papneveldei uradalmi főerdész felolvasást fog tartani a fiatal erdőknek ritkítás útján való ápolásáról, a Mecsek hegységben, továbbá vita tárgyaül tüzetett ki az orvvadászat lehető korlátozásának kérdése. A közgyűlésé programjába a kiállítás, különösen annak erdészeti és vadászati csoportjának megtekintése,

illetve tanulmányozása és kritikai méltatása is fel vétetett. A közgyűlésen való képviseltetésre meghívták az ország erdészeti egyesületei. A választmányi ülésen a lemondott Küzdy Árpád helyett titkárnak *Koloss-váry* Andor főerdész választott meg. Az egyesületnek ez idő szerinti mintegy 3000 korona készpénzvagyona van, a melyet a pécsi takarékpénztárban helyeztek el.

— **Pótadófelszólamlási bizottsági tag választás.** Tolnavármegye közg. bizottsága *Kovács* S. Endre nagybirtokost a vármegyei pótadó felszólamlási bizottság tagjává választotta.

— **Szőlőbetegség.** *Libhauser* József bátaszéki polgár 4 holdas gyönyörű szőlőjét valami ismeretlen szőlőbetegség támadta meg. Kérésére az ampelologiai intézet e hó csütörtökön külön kiküldöttével, *Szigethy* Gyulával, a kísérleti állomás assistensével vizsgálattatta meg a megtámadott területet.

— **Kántortanító választás.** Páriban, f. hó 12-én kántortanító választás volt, melyen *Brunner* András teveli tanítót választották meg egyhangulag. A megválasztott kántortanító az irói tollat is nagyon ügyesen forgatja.

— **Gyógyszertár Decsen.** *Chlebovics* László gyógyszerész, lugosi lakos egy Decsen felállítandó gyógyszerertárra kér engedélyt a belügyminisztertől.

— **Az első országos rabsegélyző kongresszus.** F. év szeptember 6-7-én rabsegélyző kongresszus lesz Pécsen. A kongresszus napirendje ez: Szeptember 5-én, csütörtökön este fél 8 órakor érkezés. Estély a pécsi nemzeti kaszinóban. Szeptember 6-án, pénteken délelőtt 10 órakor megnyitó ülés a városháza dísztermében. Elnök *Rickl* Gyula min. tanácsos. Délben a la Carte étkezés a Nádor szálló téli kertjében. Délután 3 órakor az ülés folytatása a városháza dísztermében, *Szilágyi* Arthur Károly dr. ügyvéd előadása. A gyűlés befejezése után a pécsi gyártelepek és az országos kiállítás külső megtekintése, díszelőadás a kiállítási szinkörben. Szeptember 7-én délelőtt 10 órakor a kongresszus 2-ik ülése a városháza dísztermében. *Ruffy* Pál miniszteri tanácsos és *Nagy* Dezső dr. országos képviselő *Angyal* Pál dr. egyetemi magántanár előadása. Délben a la Carte étkezés az „Arany hajó” szálló éttermében. Délután 4 órakor és a városháza dísztermében *Csiky* Lajos teológiai akadémiai tanár és *Buday* Dezső dr. egyetemi magántanár előadása. Este, a kiállítási nagyvendéglőben bankett a vendégek tiszteletére. Szeptember 8-án, vasárnap reggel 9 órakor találkozás a Royal kávéházban, ezután a pécsi kir. törvényszéki és városi fogházak, valamint a kiállítás megtekintése, ugyanott étkezés a la Carte. Délután kirándulás a Mecsekre, uzsona a Kardos uti menházánál, vacsora a Tettyén, tűzijáték.

— **Szólóelőadás.** Jobb remete dűlőben nyolcezer ölet meghaladó, kedvező fekvésű szőlőterület egészben vagy parcellázva szabad kézből eladó. Részletecbb felvilágosítás *Ocskay* János tulajdonosnál, Mérey-utca 1142-es szám.

— **Az állattenyésztési felügyelők értekezlete.** A pécsi országos állatkiállítás alkalmából Pécsen lesznek az összes állattenyésztési felügyelők, kik már a kiállítást megelőző napon érkeznek oda. A földművelésügyi miniszteriumnak 30 állattenyésztési felügyelője van, főfelügyelőjük *Pirkner* János, akinek elnöklésével a kiállítást megelőző napon, Pécsen értekezletet tartanak és résztvesznek az állatdíjazásban is, melyet még a kiállításnak *Darányi* Ignác dr. földművelésügyi miniszter által történendő megnyitása előtt befejeznek. Ezen kiállítás alkalmából többek között újból Pécsre érkezik *Szél* Kálmán, bankkormányzó is.

— **Drágasági pótlék.** Tamási nagyközség képviselőtestülete július hó 25-én tartott gyűlésén a községi rendőrök, egy kézbesítő és egy házi szolga bérét havi 12—12 koronával drágasági pótlék címén felemelte és elhatározta, hogy miután nyugdíjalapot nem létesíthet, minden rendőr és szolga részére 2—2 tagsági könyvet vált az orsz. gazdasági munkás és családsegélyező pénztárnál.

— **Eladott szőlő.** *Szondy* István szekszárdi gyógyszerész eladta paksi homok

szőlőjét ölenként 1 koronával *Freund* N. paksi kereskedő cégnek. A nagy munkabér s nehéz kezelés miatt lassanként az összes szekszárdiak eladogatják a Pakson, nagy remények között létesített szőlőtelepeiket.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz* József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencz* József keserűvizet.

— **Tűz Tamásiban.** F. hó 4-én éjjel 1 és 2 óra körül, eddig ismeretlen okból kigyuladt *Bagoly* János, jómódu földműves háza. A kár mintegy 1490 koronára tehető, ami azonban biztosítva van. De sokkal nagyobb mérvű lett volna a kár, ha ifj. *Stockinger* Rudolf kéményseprő mester, okleveles tűzoltótiszt és a tamási önk. tűzoltó-egylet II. alparancsnoka szokott körültekintésével és elszánt bátorságával nem vezet az oltást. Ő ugyanis, a mikor már többen sikertelenül és megpörkölve jöttek ki az istállóból, bement a minden percében leszakadni készülő tető alá és kivette a gazdának egy értékes tehenét. A derék tűzoltó tiszt 10—12 év óta már több esetben szolgált rá embertársai hálijára.

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Jóváhagyott alapszabály. A belügyminiszter a dunaföldvári atletikai club módosított alapszabályait jóváhagyta.

Új kaszinó. Tevelen új kaszinó alakult, a melynek elnöke *Pirchler* Károly plabános.

A tolnamegyei tűzoltó szövetség közgyűlése. A tolnamegyei tűzoltó szövetség ez évi rendes közgyűlését f. hó 20-án, Dunaföldváron tartja. Ez alkalommal dr. *Schöber* László elnök és *Berky* Ignác titkár a következő meghívót bocsátotta szét: Kedves bajtársak! A tolnavármegyei tűzoltó szövetségnek 1907. évi augusztus hó 20-ik napján Dunaföldvárott tartandó gyűlésére igaz bajtársi szeretettel ezennel meghívunk. Kérünk benneteket, hogy a résztvevők számát, megérkezésetek idejét legkésőbb folyó évi augusztus hó 1-ig velünk közölni sziveskedjétek, hogy illő fogadtatástok és megfelelő elszállásolástokról idejében gondoskodhassunk. Maradtunk Dunaföldvár, 1907 július hó, bajtársi üdvözzellet dr. *Schöber* László elnök, *Berky* Ignác egyleti titkár.

TANÜGYI HIREK.

A közigazgatási bizottság tanügyi határozatai.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága f. hó 14-én tartotta rendes havi közgyűlését, melyen a kir. tanfelügyelő helyett *Nagy* Béla kir. tanfelügyelőségi tollnok terjesztett jelentést a bizottság elé:

A kir. tanfelügyelő július hónapban résztvett a tolnai ev. ref. tanító-egyesület rendes évi közgyűlésén.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Báta* községben két állami óvodát hajlandó szervezni.

Az egyes ügydarabok közül a következőket említjük meg:

A *páljai* községi állandó menedékház 1908. évi, a *belaczi*, *magyarkéri* és *bedegi* községi nyári menedékház 1907. évi költségvetése jóváhagyatott.

A *tabódi* rk. tanító javadalmáról új jegyzőkönyv felvételét rendelte el a bizottság.

A *bátaszéki* községi II. sorszámu állandó menedékház építési szerződését a bizottság jóváhagyta. Az építést *Cziner* Imre, *Schwarz* Gyula és *Szél* Gáspár bátaszéki lakosok vállalták el 16,900 kor. 81 fillérért. Az épület 1908. június 1-jére teljesen készen lesz, de folyó évi nov. 1-jére már tető alá jut.

A *tolnai* községi iparostanonciziskola 1905/6. tanévi számadása és a medinai községi iskola 1907/8. tanévi költségvetése jóváhagyatott.

Németh Olga kérvényét, Dunaföldvárott, magán polgári leányiskola nyithatása iránt és a szekszárdi rk. iskolaszék kérvényét a rk. elemi iskolánál ujonan szervezett 3-ik tanítói állomás szervezéséhez való hozzájárulás végett a közoktatásügyi miniszterhez pártolólag terjesztették fel.

A *gyönki* ág. ev. iskola felépítésére egy évi időhaladékot engedélyeztek.

A *tolnai* községi iparostanonciziskolában hitoktatói tiszteletdíjnak megállapítása iránt elutasító véghatározatot hozott a bizottság.

A dunakömlödi rk. elemi iskolánál ujonan építendő IV. és V. tanterem építési terve és költségvetése megvizsgálás végett az államépítészeti hivatalnak kiadatott.

A *dunaföldvári* községi iskolai alapvagyon 1905. évi számadását végleges felülvizsgálás végett a bizottság a közoktatásügyi miniszterium számvevőségéhez küldte föl.

Bonyhád község az alapvagyon készpénzét felsőbb rendelethez, a m. kir. központi állampénztárhoz felküldötte.

Kirchner Lajos izményi és *Hoffmann* Ákos murgai ág. hitv. ev. tanítók államsegélyét, miután ezen állomásukról lemondottak a közoktatásügyi miniszter beszűntette.

Váraljára az ág. és ref. iskolákba be nem férő mindennapi tanköteles gyermekek számára, állami iskola felállítását javasolta a bizottság a közoktatásügyi miniszternek.

Üres állások. Tolnavármegyei elemi iskoláknál a következő helyeken van üresedés: az értényi, lengyeli, pári-i, szekszárdi, decsi rk., gyönki, izményi, györkönyi ág. ev., dombovári izr., szedresi és madoesai ev. ref. iskolánál.

Tanítóválasztás. *Payer* Tóbiás györkönyi ág. ev. tanító Vasbányatelepre választott meg tanítónak.

Polgári leányiskola Dunaföldváron A dunaföldvári magán polgári leányiskolánál a következő 4 okleveles polgári iskolai tanárnő fog működni: 1. *Németh* Olga, 2. *Klein* Aranka, 3. *Csányi* Gizella és 4. *Kohout* Margit.

Tanítók lakbéré. Dombovár és Szekszárd a III. polgári lakbérosztályba tartozik, e helyeken 360 korona lakbér illeti meg a tanítókat. *Bonyhád*, *Dunaföldvár*, *Fadd*, *Gyöng*, *Högyész*, *Ozora*, *Paks*, *Pinczehely*, *Simontornya*, *Tamási* és *Tolna* pedig a IV. polgári lakbérosztályba van sorolva, így e helyeken az 1907. évi 27. t. c. szerint 300 korona lakbér jár a tanítóknak.

Nyugdíjazás. *Schleier* Katalin, dunaszentgyörgyi ev. ref. tanítónő nyugdíjazásáért folyamodott.

Tudnivalók: *Ingyen tanszerekért* az iskolaszékeknek kell folyamodnia, kérvényéhez csatolandó a meglevő tanszerek kimutatását is.

A *korpoliték államsegélyért* ugyanazon okmányok szükségesegek, mint a fizetési kiegészítéseért, s ezek a 2367/1907 kb. számú határozatban fel vannak sorolva.

A kir. tanfelügyelő értesíti az iskolaszékeket, hogy az államsegély kérvényeknél a 2367/1907 kb. számú határozatban említett, 19. pontban foglalt kérdéseknél az 1907. évi 27. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 104. lapján lévő kimutatás csatolandó.

Orvos alkalmazása az iskolában. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a paksi állami polgári fiúiskolánál az egészség-tannak heti 1 órán való tanításával az 1907/8. tanévre, évi 80 kor. díj mellett dr. *Stern* Miksát bizta meg.

Államsegély. *Tanos* Gizella görbői községi tanítónő I. évűtődös korpolitékának fedezésére évi 100 korona államsegély utalványoztatott.

GAZDASÁG.

Lódíjazás Högyészen. Tolnavármegye lótenyésztési bizottsága e hó 11-én Högyészen lódíjazást tartott. Összesen 105 anyakanczát és 55 esiköt vezettek elő. Az anyakanczák bírálatát *Perczel* József lótenyésztési bizottsági elnök, *Jeszenszky* Andor,

Sztankovánszky János, a csikók bírálatát pedig Bernrieder József, dr. gróf Apponyi Rezső s a nagyatádi méntelep egyik főhadnagya végezte. — Díjakat nyertek anyakancza után: Klemm Ferencz (Mözs) 200 koronát, Vicze János (Szakály) és Szentgyörgyi Mihály (Pinczehely) 100—100 koronát. 60—60 koronát nyert: Gyenis István (Tamási), Baráth József (Ozora), Porteleki József (Pálfa), Fazekas Pál (Regöly), Peltz Sebestyén (Nagykónyi). — 40—40 koronát: Barta István (Tamási), Kiss József (Szakály), Kelemen Ferencz (Gyulaj), Baráth József (Ozora), Fejes István (Magyarokesi), Tóth József és Berta József (Tamási) — 20—20 koronát: Szekeres Tamás (Szakály), Tolnai György (Nagykónyi), Sándor Antal (Tamási), Gábor Mihály (Tamási), Váci Mihály (Szakály), Szücs Pál (Nagykónyi), Kelemen János (Pinczehely), Gaál István (Tengőd), Ritter Illés (Hidegkut), Kelemen Szili József (Gyulaj), Pelcz Sebő (Nagykónyi), Szőke Ferencz (Gyulaj), Horváth György (Pinczehely), Schlegl Márton (Tamási), Kelemen Vendel (Szakály), Szentgyörgyi György és Gábor Mihály (Pinczehely), Kiss Pál szakályi gazdák.

Csikók után a 150 koronás első díjat Pöcz József nyerte el Pinczehelyről, Nagy Pál (Lápafő) 100 koronát s ugyancsak második csikájára 60 koronát, Antal Péter (Regöly) 60 koronát, Kelemen Vincze (Gyulaj), Kandi Pál (Tamási), Horváth Ferencz (Nagykónyi) 40—40 koronát, Kiss István (Szakcs), Sári Mihály (Lápafő), Rácz Péter (Regöly), Benkő András (Pinczehely) és Váci Mihály szakcsi gazdák 20—20 koronát nyertek.

A díjazott lovak közül a bizottság 8 drbot kiválasztott s ezeket a pécsi kiállításon fogják bemutatni.

A díjazás után, amely iránt főispánunk, gróf Apponyi Géza is elejétől kezdve a legmelegebben érdeklődött, 18 teritékü közébed volt.

Szerkesztői üzenetek.

Magyarok vasárnapja, Cleveland. Külön levelet is irtunk, de itt is jelezzük, hogy örömmel indítjuk utnak a cserepéldányt.

R. t. Gy. úr, Kistormás, Megkaptuk, köszönjük. Legközelebb felhasználjuk.

P—y l., Nyiregyháza. Legközelebb irok. A kérdéses ügyben szívesen eljárók. De már is jellem: sok az eszkimó!

HIRDETÉSEK.

Eladó hintó.

Egy teljesen jókarban lévő sárga félhintót 150 koronáért elad 1—3

Dömötör Miklós Szekszárdon.

Ideális arc-crème a zsirtalan DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű

DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arctisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszerárban Szekszárdon. 28—28

8995/1907. sz.

Tolnavármegye alispánjától.

Pályázati hirdetemény.

A szekszárdi „Ferencz“ közkórház gondnoki hivatalánál megüresedett, 1200 kor. fizetéssel és 360 kor. lakbér illetménnyel egybekötött **irnoki állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 19-ik §-ának második bekezdésében előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványaitak legkésőbb **folyó hó 25-ig** hozzám annyival inkább nyujtsák be, mivel a későbbben beérkező folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

Szekszárd, 1907. évi augusztus 13.

Dőry Pál,
alispán.

5462. sz.

Tolnavármegye dunaföldvári járásának főszolgabirájától.

1907.

Pályázati hirdetemény.

Tolnavármegye dunaföldvári járáshoz tartozó Györköny községben lemondás folytán megüresedett **aljegyzői állásra** pályázatot hirdetek, s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában megkivánt minősítéstüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **f. é. augusztus hó 28-ig** nyujtsák be.

Ezen állás javadalmazása állami kiegészítéssel évi 1000 korona fizetés, s a községhezánál egy szobából álló szabad lakás, mely lakást a község évi 100 koronával megváltani jogosult. A községi jegyző által reá bizott magánmunkálatok végzéseért az ez után járó díjak. A vágóbiztosi teendőkkkel való megbízatása esetén a szabályrendeletileg megállapított díjak és a husfogyasztási adó beszédéséért 5%-os jutalék. Kézbesítéssel való megbízatás esetén évi 20 korona díjazás és esetleg a marhalevelek kiállítási díja is.

A választást Györköny községhez tanácsstermében f. é. augusztus hó 29-én d. e. 10 órakor fogom megtartani.

Paks, 1907. évi augusztus hó 6-án.

Főszolgabiró megbiz.:

Dr. Bernáth Béla
szolgabiró.

1—2

5467. sz.

A központi járás főszolgabirájától.

1907.

Pályázati hirdetemény.

Tolnavármegye központi járásához tartozó Bata nagyközségben lemondás folytán üresedésbe jött **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: 1. A községi pénztárból évi fizetés 800 kor. 2. Fizetés kiegészítés címén az államtól 200 kor. 3. Lakbér fejében 100 korona és 1 öl puha tűzifa.

Felhivom a pályázni kívánókat, hogy az 1900. évi XX. t.-cz. 9. §-ában előirt képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi augusztus hó 24-ig** annyival inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választás megejtésének határnapjáról később fogok intézkedni.

Szekszárd, 1907 augusztus 9.

Bajó Pál,
főszolgabiró.

HIRDETMÉNY!

Legjobb minőségű, vasalni való

F A S Z É N

5 kilótól kezdve kilója 12 fillér, nagyobb vételnél és viszontelárusítóknak kedvezmény. — Bel- és külföldi köszén.

Felvágott kemény tűzifa,

elsőrendű legjobb minőségű bükkfahasáb

10 kiló 34 fillér, métermázsánként 3 kor. 20 fill., továbbá mindennemű hasáb, ugyiszintén dorong-tűzifa jutányos árban, saját telepemen, a vasuti indóházzal szemben kapható.

Bármilyen minőségű tűzifa

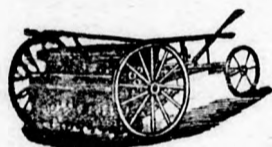
felfűrészelése ölenként 3 kor.

A cséplési időnyre szükséges tatai 5 kilós briquett szén jutányos áron kapható.

Kivánatra a fát, ugyiszintén a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan. Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 2-10**DEBULAY IMRE**lakatos üzlete
SZEKSZÁRD.

Raktárt tart:

gazdasági gépekben,
borprés- és

szőlőzuzókban, 4-26

takaréktüzhelyekben.

Egy 4-es gőzcséplő garnitúra 1000 frt,
egy 2 ló erejű gőzmotor 300 frtért eladó.

A Szegzárdi Takarékpénztár föld-szintjén egy előszoba és két utcái szobából álló

garçon lakás

azonnal bérbe vehető.

Bővebb felvilágosítást lehet szerezni a pénztárnál.

Üzlet áthelyezés
saját házamba, Garay-tér.Üzletemet teljesen modernül rendeztem be, gazdagon felszerelve **ékszer, arany, ezüst és chinaezüst tárgyakkal**, valódi fehér, alpacca ezüsttel átvont evőeszközökkel, **15 évi felelősség mellett.**Raktáron tartok: arany, ezüst, aczél, nickel **zsebórákat**, fali-, inga-, ébresztő órákat, a jelenkor legpontosabban járó óráit, ugymint: **Schaffhausen Longienés Omege, Tawannes Wath Ch. Graziosa** világhírű pontosságú órákat 3 évi jótállás mellett; továbbá **tajtípákat, szivar és cigaretta szipkákat, szemüvegeket** bármely megoperált szemhez is és mindennemű apróbb tárgyat.Szakmámba **vágó mindennemű javítások, átalakítások, vésések gyorsan, pontosan és olcsón** eszközöltetnek.**Schulz Gusztáv**

5-52

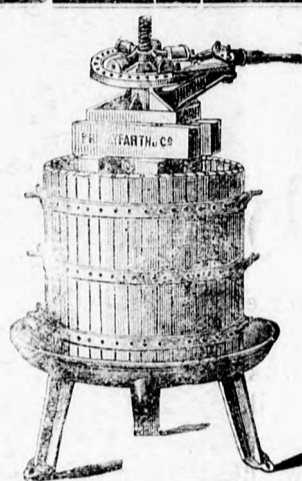
órák és ékszerész.

Üzlet áthelyezés.Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a **Ferdinánd Antal és Fiai** cég üzletét megvettem és a jövő hó folyamán a mellette lévő **saját üzleti helyiségembe helyezem át.**A nagy raktár apasztása céljából azonban az ott lévő árukat, u. m.: színes és fehér kötőpamutok, **czernák, varró- és gépselymek, haj- és fogkefék, evőeszközök** és mindennemű rövidárukat **mélyen leszállított áron kiárusítom.** — Használja fel mindenki ezen kedvező alkalmat szükségletének fedezésére.

Az üzlet berendezés eladó.

Fischhof Jakab.

3-3

Szőlő-sajtók
Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószerkezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlőmalmok, bogyózó-gépek

Teljesen fölszerelt

szüretelő készülékek állandóan és kocsi szerelve

Lé-sajtolók, bogyó őrlők

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek

Szabad. önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“ permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegvecs permetezésére

Szőlő-ekek

gyártatnak és szállíttatnak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntödéje és gőzhámorai által

BÉCS, II/1, Taborstrasse 71.

Kitüntetve 590 arany, ezüst éremmel stb.

6-13

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszontelárusítók kerestetnek.

187

A Styria- és**Demokrata-kerékpárok**az elsők között is elsők. **Két évi jótállás.**

Az összes alkatrészekből, acetylén-lámpákból és felszerelési tárgyakkból, valamint a legjobb minőségű kerékpárgumúkból nagy raktár.

Nagy javító-műhely. PUCH-motorkerékpárok.

Olcsó árak. Árjegyzék ingyen. Még mielőtt kerékpárt, vagy alkatrészt rendelne, ne mulassza el árjegyzékünket kérni.

Tolnamegye legnagyobb kerékpár és varrógép raktára.

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép, kerékpár nagyraktára és javító műhelye

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

8-10

Gimnázium, polgári fiu- és leányiskolában használandó

tankönyvek

használt és új állapotban

mindennemű

elemi iskolai tankönyvek

iskolatáskák, füzetek, könyvszijak, zsebkések, zsebtentatartók, mindennemű író- és rajzszerkek, u. m.: festékek, ecsetek, tus-esészek és mosópoharak, tusok, színes és fekete tenták, rajzeszközök, rajzdeszkák, fejes- és háromszög vonalzó, színes és fekete írónok, toll és tollszárak, radirok, tolldobozok stb. stb. a legelőnyösebben beszerezhetők

Báter János

könyv-, papir-, rajz- és íroszer-kereskedésében

Szekszárd, Kaszinó-bazár